

Veilige heropening van scholen

Samenvatting

In februari werden we overdonderd door de snelheid en het allesomvattende effect van corona op onze samenleving. Nu, zeven maanden later, lijken we nog altijd verrast. Er is een verlamming opgetreden om naar oplossingen te zoeken die de samenleving weer zo optimaal mogelijk laten functioneren. Het virus uit laten razen, zo zien we in buitenland, levert ongekend veel schade op. De landen om ons heen nemen veel maatregelen en zullen dat te zijner tijd ook van Nederland verwachten. Daarom moeten we de verspreiding van het coronavirus zoveel mogelijk onder controle houden. Niet alleen de volksgezondheid, maar ook onze economie loopt het risico langdurige schade op te lopen. We kunnen ons niet meer laten verrassen en in de crisisstand¹ blijven totdat een vaccin daadwerkelijk beschikbaar is voor de hele samenleving.

Bij de bestrijding van corona moet de samenleving als geheel betrokken worden. De scholen zijn daar onlosmakelijk onderdeel van. Hoewel de pandemie grote onzekerheid met zich meebrengt, moet er gezocht worden naar een bepaalde mate van voorspelbaarheid voor school, werk en het openbaar leven. Waar weinig verspreiding is, is ook op scholen (relatief) weinig verspreidingsrisico. Maar waar veel verspreiding is, worden wereldwijd óók meer besmettingen op scholen gevonden. Die besmettingen komen via de gemeenschap de scholen in en verspreiden via de scholen weer verder. Om corona te kunnen bestrijden en kinderen veilig naar school te laten gaan, moet er een coronabeleid op scholen worden gevoerd waarbij de scholen veilig en blijvend open kunnen.

De weging van gezondheidsrisico's voor kinderen tegenover het belang van onderwijs is in het licht van de onzekerheid rond corona ongepast en tegelijkertijd irrelevant. In gebieden met veel verspreiding is het voorspelbaar dat het openen van scholen zonder proportionele maatregelen leidt tot een jojo-effect: scholen zullen vaker klassen naar huis moeten sturen of misschien zelfs meermaals de deuren helemaal moeten sluiten. Er zijn goede aanwijzingen, maar geen zekerheid, dat kinderen minder risico lopen op ernstige ziekte. Voor hun leerkrachten, ouders en contacten met mensen uit andere leeftijdscategorieën geldt dit niet.

¹ Ontleend aan het voorstel voor [roadmaps om uit de crisis te komen](#) van Professor Public Health Economics Jochen Mireau.

Juist in het onderwijs kan deze onzekerheid niet de prijs zijn die we moeten betalen; is het fysieke onderwijs op scholen onzeker, dan leeft de gehele samenleving in onzekerheid.

De cognitieve, maar ook sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen en de rol van de school voor dagelijkse structuur en sociaal leven mogen we niet onderschatten. Weer openen en opnieuw sluiten zorgt voor meer onzekerheid, die zich niet alleen vertaalt naar een verminderd gevoel van welbevinden onder leerlingen en leerkrachten, maar ook in hun gezinnen. En evenzo belangrijk: het zal een negatief effect hebben op de economie. Werkgevers, werknemers, kleine ondernemers en ZZP'ers krijgen een grote kluit aan deze onzekerheid. Bovendien leidt de onzekerheid en onrust over meer verspreiding in de samenleving tot lager consumentenvertrouwen, waar deze nu juist gestimuleerd zou moeten worden.

Scholen moeten open. Maar wel veilig.

Scholen kunnen verantwoord open als aan drie voorwaarden is voldaan:

1. *Zo veel mogelijk voorkomen dat besmette kinderen op school komen*

In de regio rond de school is het aantal besmettingen per 100.000 inwoners laag, en is er een goed functionerend bron- en contactonderzoek (BCO).

2. *Zo snel mogelijk ontdekken als er toch een besmet kind op school komt.*

Alle kinderen en leerkrachten worden regelmatig en proactief getest.

3. *Voorkomen dat een besmet kind anderen kan besmetten.*

Door een set aan waarschuwingssignalen en maatregelen aan elkaar te koppelen, kunnen steeds situatieafhankelijk proportionele maatregelen genomen worden. Het systeem kent een zekere mate van voorspelbaarheid en inzichtelijkheid.

Het door ons voorgestelde stoplichtmodel (groen, geel, oranje, rood) geeft aan welke maatregelen noodzakelijk zijn op basis van het aantal besmettingen in de regio en het niveau van functioneren van het BCO. In een groene regio kan de school volledig open met slechts basale voorzorgsmaatregelen. In een rode regio wordt volledig onderwijs op afstand gegeven. Deze manier van op- en afschalen van maatregelen is voor alle betrokkenen inzichtelijk en voorspelbaar, door voortdurend de kleur van de regio en de richting waarin het zich ontwikkelt te communiceren, bijvoorbeeld op het nationale corona-dashboard.

Op deze wijze beperken we het risico op besmetting van kinderen en leerkrachten, verkleinen we de kans op het ontstaan van nieuwe brandhaarden en kunnen kinderen zo veilig als mogelijk hun normale onderwijs genieten.

Red Team deed een voorstel voor een plan: 'Scholen Veilig'². De voorgestelde maatregelen zijn in lijn met de adviezen van de WHO.

² <https://drive.google.com/file/d/1r3cba20j14zuEK-lzmSpkOayMmoBPGL9/view>